

UCHWAŁA

Dnia 3 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka (przewodniczący)
SSN Piotr Sławomir Niedzielak (sprawozdawca)
SSN Adam Tomczyński

Protokolant Karolina Majewska

prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. - M. C.
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej
na posiedzeniu w dniu 3 marca 2022 r.
zażalenia pełnomocnika spółki S. s.r.o. - adwokata D. K.
na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt I DI 48/21,

uchwalił:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżoną uchwałę;**
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 16 czerwca 2020 r. pełnomocnik spółki S. s.r.o. - adwokat D. K. wniósł do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w C.- M. C. obwinionego o to, że:

prowadząc postępowanie pod sygnaturą V Ds. (...) w sprawie dotyczącej przedsiębiorstwa K. poświadczył nieprawdę odnoszącą się do treści protokołu przeszukania pomieszczenia znajdującego się w K. przy ul. M. z dnia 20 maja

2014 r. oraz dokonał „dalszego i kolejnych udostępnienia tych” akt urzędowi kontroli skarbowej(k. 7). Wnioskodawca wskazał, że „udostępnienie nastąpiło bez wydania postanowienia w przedmiocie dowodów. Jak zaznaczył sam oskarżony w toku przesłuchania w Prokuraturze Okręgowej w G. wydał postanowienie dopiero po zapoznaniu się przez UKS i jej zwrocie. W związku z tym należy wskazać, że Prokurator udostępnił akta nie wiedząc co one zawierają (...) udostępnienie nastąpiło poprzez wypożyczenia tych akt administracji skarbowej bez żadnego spisu czy też wykazu, co sprawia, że prokurator naraził dobro śledztwa, bowiem po prostu akta mogły zginąć, a dokumenty usunięte lub zniszczone”.

Załączony do ww. wniosku subsydiarny akt oskarżenia precyzuje zakres uchybień prokuratora M. C. mających wyczerpywać znamiona czynów zabronionych określonych w Kodeksie karnym, tj.:

1. w dniu 27 maja 2014 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) bez weryfikacji stanu faktycznego dokonał poświadczenia nieprawdy w protokole przeszukania lokalu w K. przy ulicy M. poprzez wskazanie, iż w czynnościach z ramienia spółki S. s.r.o. uczestniczył B. M. podczas gdy w dacie przeszukania B. M. przebywał w areszcie policyjnym w C., tj. o czyn z art. 231 § 1 w zw. z 271 § 1 k.k.
2. w nieustalonym dniu po 24 czerwca 2014 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust. 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.
3. w nieustalonym dniu po 3 czerwca 2015 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał

wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust. 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.

4. w nieustalonym dniu po 2 maja 2016 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty finansowe pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust. 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.
5. w nieustalonym dniu po 25 maja 2016 r. wykonując obowiązki funkcjonariusza publicznego prowadząc postępowanie o sygnaturze V Ds. (...) dokonał wypożyczenia akt postępowania organom administracji skarbowej w C. zawierające dokumenty finansowe pokrzywdzonej bez uprzedniego sporządzenia postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych oraz spisu zabezpieczonych dokumentów, a także wydał zgodę na udostępnienie akt bez szczególnego określenia zakresu udostępnienia tj. wbrew treści par 143 ust 1 i 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej zarządzeniem z dnia 7 października 2020 r., z uwagi na brak załączonych do wniosku dowodów zgodnie z art. 135 § 6 ustawy Prawo o prokuraturze, odmówił przyjęcia wniosku o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora M. C.

Zażalenie na zarządzenie wywiódł pełnomocnik wnioskodawcy – adwokat D. K. Zaskarżył zarządzenie w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 135 § 4 i 6 ustawy Prawo o prokuraturze, poprzez jego nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że to na inicjatorze postępowania ciąży wniosek dołączenia wszystkich dokumentów, podczas gdy z utrwalonego orzecznictwa Izby Dyscyplinarnej wynika, że orzekanie opiera się na dowodach, w tym dowodach z akt postępowania, które to dowody zostały wskazane w subsydiarnym akcie oskarżenia dołączonym do wniosku, a także błędne przyjęcie, że brak dokumentów wymienionych w zarządzeniu stanowi brak formalny, bowiem przepisy art. 135 § 4 ustawy odsyła do k.p.k., które to wygo formalnie zostało spełnione.

W oparciu o taki zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zarządzenia i przyjęcie wniosku.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 21 listopada 2020 r., sygn. akt I DO 50/20, uchylił zaskarżone zarządzenie w całości.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt I DO 57/20, Sąd Najwyższy w oparciu o art. 335 § 3 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 2 w zw. z art. 135 § 5 i art. 135 § 6 ustawy Prawo o prokuraturze - umorzył postępowanie.

Zażalenie na postanowienie wywiódł pełnomocnik wnioskodawcy – adwokat D. K. Zaskarżył postanowienie w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie:

1. art. 135 § 6 ustawy – Prawo o prokuraturze, poprzez jego nieprawidłową wykładnię polegającą na przyjęciu, że to na inicjatorze postępowania ciąży obowiązek dołączenia wszystkich dokumentów, podczas gdy z utrwalonego orzecznictwa Izby Dyscyplinarnej wynika, że orzekanie opiera się na dowodach, w tym dowodach z akt postępowania karnego, które to dowody zostały wskazane w subsydiarnym akcie oskarżenia dołączonym do wniosku;

2. art. 335 § 3 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 2 ustawy – Prawo o prokuraturze, poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie, a to poprzez przyjęcie, że przepis art. 335 k.p.k. ma zastosowanie w sprawach, co wynika z art. 177 ustawy, podczas gdy art. 171 pkt 2 ustawy – Prawo o prokuraturze w dacie wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia i orzekania w niniejszej sprawie był uchylony, a art. 335 k.p.k. dotyczy instytucji wniosku prokuratora w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania, a § 3 nie zawierał żadnego punktu i ustępu oraz nigdy nie zawierał.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie postanowienia (błędnie określone jako „zarządzenie”) i przyjęcie wniosku.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt II DIZ 37/21, uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt I DI 48/21, postanowił nie uwzględnić wniosku.

Zażalenie na uchwałę wywiódł pełnomocnik spółki S. s.r.o. - adwokat D. K. Zaskarżył uchwałę w całości. Zaskarżonej uchwale zarzucił - błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że Prokurator M. C. nie działał w zamiarze co najmniej ewentualnym popełnienia czynu zabronionego w sytuacji, kiedy zarówno z zeznań B. M. i S. A. wynika, że M. C. działał w zamiarze popełnienia czynu zabronionego.

W oparciu o tak skonstruowany zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały i uwzględnienie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Analiza zaskarżonej uchwały, przez pryzmat podniesionego przez skarżącego zarzutu, w kontekście treści wniosku i dowodów przeprowadzonych przez Sąd Najwyższy w pierwszej instancji, wskazuje jednoznacznie, że wywiedzione zażalenie nie jest trafne i nie daje podstaw do zmiany zaskarżonej uchwały poprzez

zezwoleń na pociągnięcie prokuratora M. C. do odpowiedzialności karnej za czynny wskazane we wniosku pełnomocnika spółki S. s.r.o.

Należy podkreślić, że zażalenie jawi się jako całkowicie dowolne, gdyż wydanie uchwały o odmowie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora M. C. do odpowiedzialności karnej nastąpiło z przyczyn, do których zarzut wywiedzionego środka odwoławczego w ogóle się nie odnosi.

Przyczyną wydania uchwały o odmowie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora M. C. w odniesieniu do czynu z pkt 1 wniosku, zakwalifikowanego przez wnioskodawcę z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. było bowiem to, że wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, przeprowadzone dowody dowodzą wprost, że M. M. brał udział w czynnościach przeszukania, co Sąd Najwyższy w pierwszej instancji wykazał w niebudzący wątpliwości sposób, w oparciu o przeprowadzone dowody, w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Uchwała w tej mierze zapadła zatem nie z przyczyn podniesionych w zarzucie zażalenia, lecz w istocie rzeczy z uwagi na brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że prokurator M. C. popełnił sugerowane przez wnioskodawcę przestępstwo.

Podobnie rzecz się ma z oceną zasadności zażalenia w odniesieniu do odmowy zezwolenia na pociągnięcie prokuratora M. C. w odniesieniu do pozostałych czterech czynów objętych wnioskiem, zakwalifikowanych przez wnioskodawcę z art. 231 § 1 k.k., które miały polegać na nieuprawnionym udostępnieniu akt postępowania przygotowawczego organom skarbowym. Także w tym zakresie podstawą odmowy zezwolenia na pociągnięcie prokuratora M. C. nie była kwestia oceny uprawdopodobnienia wypełnienia znamion strony podmiotowej przestępstwa przez prokuratora, lecz trafne ustalenie Sądu pierwszej instancji, że prokurator udostępniając akta działał na podstawie i w ramach obowiązującego prawa, a zatem żadną miarą nie przekroczył przysługujących mu uprawnień.

Sąd Najwyższy w drugiej instancji w pełni podziela w przedmiotowym zakresie argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały i nie ma potrzeby ponownego jej przytaczania, gdyż jest ona wnioskodawcy znana.

Uzupełniając należy podnieść, że wnioskodawca formułując zarzuty z pkt 2-3 subsydiarnego aktu oskarżenia błędnie odwołuje się do przepisów par 143 ust. 1 i 2

Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, gdyż ten wszedł w życie dopiero 15 kwietnia 2016 r. (Dz.U.2017.1206 t.j. z dnia 2017.06.23), a wcześniejszy Regulamin (Dz.U.2014.1218 z dnia 2014.09.15) nie zawierał unormowania zawartego w w/w przepisach Regulaminu z 2016 r.

Trzeba też przypomnieć, że udostępnienie akt następowało dla potrzeb toczącego się postępowania karno-skarbowego, na żądanie uprawnionego organu kontroli skarbowej, działającego w ramach przysługującego mu uprawnienia z art. 7 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U.2011.41.214 t.j. ze zm.), a zatem także na podstawie i w granicach obowiązującego prawa.

Stwierdzić ponadto wypada, że w odniesieniu do całości zarządzeń, w tym wydanych po 15 kwietnia 2016 r., w istocie rzeczy, zakres udostępnienia wyznaczał wniosek organu kontroli skarbowej, skoro został uwzględniony w całości, a więc udostępnienie obejmowało całość akt prowadzonego postępowania przygotowawczego.

Na koniec należy podkreślić, że nawet gdyby przyjąć, że prokurator po dniu 15 kwietnia 2016 r. naruszył przepisy Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek prokuratury, to nie zmienia to postaci rzeczy, że jego działanie mieściło się nadal w uprawnieniach przysługujących mu z mocy ustawy Kodeks postępowania karnego, a jego zachowanie, przyjmując, że jest rzeczywiście sprzeczne z w/w Regulaminem można byłoby rozpatrywać, co najwyżej, na płaszczyźnie odpowiedzialności dyscyplinarnej, która jednak nie jest przedmiotem niniejszego postępowania.

Z tych wszystkich względów, uznając zażalenie za bezzasadne, Sąd Najwyższy utrzymał zaskarżoną uchwałę w mocy.